

Rodna Gruda

Slovenščina na Češkem

Slovene Language Course in the Czech Republic

Objavljeno dne/Published on: 30.05.2018

Avtor članka/Article Author: Mateja Kosi

Slovenščino poučujem na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete Masarykove univerze v Brnu na Češkem. V Brnu, kamor me je življenje odneslo bolj ko ne naključno, sem sedmo šolsko leto, od jeseni 2011. Spomladi leta 2011 sem v istem dnevu dobila dve informaciji – eno, da se bo v Brnu sprostilo delovno mesto učitelja slovenščine, drugo pa, da na OŠ Beltinci, kjer sem poučevala slovenščino pred tem, najverjetneje zame v naslednjem šolskem letu ne bodo imeli več ur slovenščine. Na Češko so me vezale močne čustvene vezi, saj sem bila v času študija dvakrat na študijski izmenjavi na Češkem. Najprej v Pragi, nato pa še v Brnu, kjer je v tistem času slovenščino poučevala moja nekdanja študijska in zdaj tudi službena kolegica mag. Laura Fekonja, ki slovenščino poučuje v Beogradu. Ne da bi katera koli od naju slutila, da se lahko zgodi, da bom enkrat za njo nasledila poslanstvo lektorice v Brnu, me je Laura takrat s svojim veseljem do dela navdušila nad to službo. Po študijskih izmenjavah sem se na Češko redno vračala, ves čas me je vleklo v to lepo državo.

In the Czech city of Brno, I teach Slovenian at the Department of Slavic Languages at the Faculty of Arts, Masaryk University. Though I ended up here more or less by accident, I have been in Brno for nearly seven years, since fall 2011. In spring 2011, I got two pieces of information on the very same day – firstly, I learned that there would be a job opening for a Slovenian language teacher in Brno, and secondly, I was informed that the Beltinci Primary School where I had been teaching Slovenian would probably not organize a Slovenian language course the following year. I have been very fond of the Czech Republic ever since I enrolled in two Czech student exchanges during my studies – first in Prague and then in Brno. Laura Fekonja, my former classmate and current coworker who now teaches the Slovene language in Belgrade, was teaching in Brno at the time. Without either of us ever anticipating that I would take her place later on, Laura inspired me to for the job with her enthusiasm for teaching. After my experience with the student exchange program, I always loved returning to the Czech Republic – there was something about it that kept drawing me back.

Ko je tako osebna odločitev padla in sem se podala na pot lektorice za slovenščino, najprej nisem vedela, kaj me čaka, me je pa tako delo s študenti kot organizacija službe iz Slovenije preko Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, ki deluje v okviru Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, iz dneva v dan vse bolj navduševalo. Vsrkalo me je vase in zaenkrat me še ne izpušča iz vrtinca ljubezni do maternega jezika, do pedagoškega dela in do nenehne potrebe po nadaljnjem izobraževanju. Na

Filozofski fakulteti Masarykove univerze v Brnu študij slovenščine poteka v okviru Seminarja južnoslovanskih filologij in balkanistike. Lahko je enopredmetni ali dvopredmetni, poleg tega pa se slovenščine lahko učijo študenti s cele univerze. Študente

po odličnih študijskih gradivih in najsodobnejših učbenikih in priročnikih, v večini nastalih na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik, učim praktično rabo slovenščine, pa tudi oblikoslovje, skladnjo in zvrsti slovenskega jezika, z njimi prevajam iz češčine v slovenščino v okviru prevajalskega tečaja in jim predstavljam

slovensko kulturo. Študente se od letošnjega šolskega leta trudim privabiti tudi s predmeti o Sloveniji in slovenščini, ki potekajo v češčini, kar ima večji doseg, saj smo lahko zanimivi za vse študente na Masarykovi univerzi. V veseljem mi je, da so mi na brnski fakulteti vedno pripravljeni prisluhniti in pomagati pri organizaciji tistih aktivnosti, ki bi pritegnile čim več študentov. Druge jezikoslovne predmete študenti poslušajo skupaj z ostalimi študenti južnoslovanskih jezikov na našem oddelku, podrobno pa v času študija spoznajo še slovensko književnost in zgodovino. V naš študijski program se trudimo čim bolj vključevati gostujoče predavatelje s slovenskih univerz, ki slovenščino osvetlijo vsak s svojega znanstvenega zornega kota in s tem omogočijo študentom, da so že v času študija na tekočem z najnovejšimi spoznanji slovenskih strokovnjakov. Na tak način so študenti po končanem študiju na kruti trg delovne sile odlično strokovno pripravljeni, kar nam z uspešnim zaposlovanjem dokazujejo iz leta v leto.

Večina naših študentov je enopredmetnih slovenistov, trenutno je vpisanih 5 študentov, na izbirnem predmetu slovenščina, ki je namenjen vsem drugim študentom na univerzi, pa število po semestrih niha od 10 do 30 študentov. Vsem študentom je skupen entuziazem pri učenju slovenskega jezika in spoznavanju naše kulture in države. V času študija večinoma vsi vsaj enkrat Slovenijo obišejo tudi po študijski poti, na primer grejo na Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, na poletne šole slovenščine ali na študijske izmenjave, in prav vsi se vrnejo navdušeni nad Slovenijo. Večina študentov Slovenijo tako ali drugače pozna že pred vpisom na študij in ravno zaradi ljubezni do naše lepe dežele na študij pridejo. Ker na Češkem ni veliko Slovencev, se za študij zelo redko odločijo potomci Slovencev, se pa tudi to občasno zgodi. Ti študenti slovenščino aktivno obvladajo.

V Brnu delujejo tri društva, povezana s Slovenijo, to so Česko-slovinská společnost (Češko-slovensko društvo), ki ga vodi mgr. Alena Šamonilová, Společnost přátel jižních Slovanů (Društvo prijateljev južnih Slovanov), ki ga vodi prof. dr. ing. Boris Krška, CSc., in društvo Porta Balkanica, ki ga vodi kolega na fakulteti, predavatelj slovenske književnosti in nekaterih drugih slovenističnih predmetov mgr. et mgr. Michal Przybylski. Z vsemi tremi društvi se povezujemo tako pri študijskih aktivnostih kot pri organizaciji izvenštudijskih dejavnosti, povezanih s slovensko kulturo. V dobrih stikih smo tudi s Slovenskim društvom Jožeta Plečnika, ki pod vodstvom Iztoka Toplaka deluje v Pragi. Seveda pa se povezujemo tudi z drugimi ustvarjalci z najrazličnejših umetnostnih in strokovnih področij, največ s številnimi izvrstnimi prevajalci slovenske književnosti v češčino. Vseh možnosti za kulturno udejstvovanje pa zagotovo ne bi imeli brez izdatne podpore Veleposlaništva Republike Slovenije v Pragi.

Svojo profesionalno pot si tudi vnaprej predstavljam v lektorskih vodah. Z bogatim kulturnim programom, predvsem z literarnimi in filmskimi srečanji, z gostovanjem slovenskih glasbenikov in z umetnostnimi razstavami pa se bom še naprej trudila, da bi o Sloveniji, slovenskem jeziku in slovenski kulturi slišal kar najširši krog ljudi. Ali bo to še nekaj časa v Brnu ali tudi kje drugje, je predvsem iz zahtevnih organizacijskih razlogov naše službe zapisano v zvezdah. Delo učitelja slovenščine na univerzah v tujini je namreč kljub nekaterim napornim usklajevanjem dveh svetov, dveh kultur, dveh jezikov in nenazadnje dveh univerz po zaslugi odlične organiziranosti iz Slovenije in predvsem podpore Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik ter vodstva Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ena od lepših življenjskih izkušenj.

Mateja Kosi, učiteljica slovenščine na Filozofski fakulteti Masarykove univerze v Brnu